

การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ : วิเคราะห์กรณีการให้หนังสือเรียนฟรีในจังหวัดขอนแก่น

Implementation of Fifteen -year Free Education Policy: An Analysis of Budget Allocation for Textbooks in KhonKaen Province

ปริยากรณ์ ราชเดช^{1*} และ หกวน ชูเพ็ญ²

Preeyaporn Rachadej^{1*} and Hhakuan Choopen²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

²อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

^{1*} Graduate student in Master of Public Administration ,College of Local Administration , KhonKaen University, Muang District, KhonKaen , Thailand 40002

²Independent Study Advisors College of Local Administration, KhonKaen University, Muang District, KhonKaen , Thailand 40002

*Corresponding author, E-mail: khunkoy2@yahoo.com

บทคัดย่อ

รายงานการศึกษาอิสระเรื่อง การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ : วิเคราะห์กรณีการให้หนังสือเรียนฟรีในจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อการศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปสู่การปฏิบัติ 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านหนังสือเรียนฟรีไปปฏิบัติ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาของสถานศึกษาในการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการให้หนังสือเรียนฟรีไปปฏิบัติ การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงสำรวจ โดยการใช้แบบสอบถามและ การใช้เอกสารเป็นเทคนิคหลักในการเก็บข้อมูล โดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ 1) โรงเรียนมณีนุสรมณีศึกษา 2) โรงเรียนพิมพ์ใจวิทย์ 3) โรงเรียนอัสสัมชัญวิทยาลัย 4) โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5) โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาบ้านน้อยสามเหลี่ยม โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ จากแบบสอบถาม ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปสู่การปฏิบัติ: วิเคราะห์กรณีการให้หนังสือเรียนฟรี ในภาพรวมส่วนใหญ่มีระดับการนำปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านหนังสือเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัญหาและอุปสรรค พบว่าการดำเนินการของสำนักพิมพ์ส่งหนังสือเรียนล่าช้า และไม่ตรงตามจำนวนที่สั่งซื้อ หนังสือของบาง

สำนักพิมพ์ไม่ได้มาตรฐานทั้งเนื้อหาและคุณภาพ ควรมีการกำหนดให้เป็นไปในแบบเดียวกันเพื่อการวัดประเมินผล และมีข้อเสนอแนะ คือ ควรเลือกสำนักพิมพ์ที่ได้มาตรฐานและหลากหลาย

คำสำคัญ : การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ

Abstract

This independent study was about the impact of fifteen-year free education policy on the textbooks budget allocation of . The purposes of this research were 1) to study the implementation of free education for 15 years into action, 2) to study the problems of the schools during the 15 years of free education in terms of free textbook and 3) to study the recommendations of the schools during the 15 years of free education in terms of free textbook. Quantitative research study was done by distributing questionnaires to 5 elementary schools under the Private Education Commission, Area Education District 1, Khon Kaen Province. The statistics used in this study were the percentage, mean and standard deviation. The results were that, overall, the majority of the leadership practices represented 96.28 percent. The comments on the implementation of management practices were at the highest level. The implementation process of the implementation of the textbook was at the most level. The implementation was at the highest level. The barriers was that the implementation of a textbook publishing contained delays and did not meet the quantity ordered. Some book publishers were not of standards on both content and quality. The suggestion was that the publishers should maintain the standard and variety.

Keywords: implementation of fifteen-year free education policy

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2557 ตามมาตรา 4 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้ (สำนักนายกรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ,2557) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

หมวด 3 มาตรา 49 ได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 10 วรรค 1 ได้บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า สิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบ รัฐบาล(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)ได้แถลงนโยบาย “เรียนดีเรียนฟรี 15 ปี

อย่างมีคุณภาพ” ต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 ในข้อ 3.1.4 และกำหนดให้เป็นนโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการภายในหนึ่งปี (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2551). โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2552 โดยรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อหวังให้นโยบายดังกล่าวเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ผลการวัดและประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานของรัฐสองแห่งทั้งจากสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) และจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.), (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ที่ต่างก็ได้เผยแพร่ผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนโดยปรากฏภาพรวมไปในทิศทางเดียวกันว่าคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับไม่ดี และยังมีแนวโน้มว่าจะตกต่ำลงไปอีก (กิตติยา เอ็ฟฟานอส และศุภิสสา ทดลา, 2555) และจากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการตามเจตนารมณ์ดังกล่าวตั้งแต่ ปีการศึกษา 2552 ต่อเนื่องมาจนถึงปีการศึกษา 2556 โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา ข้อ 4.1.2 สร้างโอกาสกระจายโอกาสในสังคมไทยโดยคำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรม ให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม ซึ่งรวมถึงผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้บกพร่องทางกายและการเรียนรู้รวมทั้งชนกลุ่มน้อย โดยส่งเสริมการให้ความรู้ ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ มารดาถึงแรกเกิด ให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งแม่และเด็กสนับสนุนการจัดการศึกษาตามวัยและพัฒนาการอย่างมีคุณภาพตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดให้มีระบบสะสมผลการศึกษาและการเทียบโอน เพื่อขยายโอกาสให้กว้างขวางและลดปัญหาคนออกจากระบบการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการตามโครงการ โดย

จัดทำโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานตามปีงบประมาณ ขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ สื่อการสอนแต่ละชนิดนั้นมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ผู้สอนสามารถที่จะเอาสื่อไปประกอบการเรียนการสอนได้ทุกระดับชั้น ตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัย จนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัยนั้น การใช้สื่อการเรียนการสอนกับวัยเด็กก็มีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นวัยแรกเริ่มแห่งการพัฒนาการในทุกๆด้านเพื่อ

1. ให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ในรายการที่รัฐจัดให้ ได้แก่ ค่าเล่าเรียน หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. บรรเทาความเดือดร้อนและลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในการเข้ารับการศึกษาระดับอนุบาลจนครบหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), 2557)

การนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะที่เป็นส่วนราชการหลัก ซึ่งต้องรับผิดชอบการแปลงนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาลสู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล ด้วยการเลือกใช้รูปแบบ วิธีการ และกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการขับเคลื่อนนโยบาย ซึ่งค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ใน 5 รายการ ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เริ่มต้นดำเนินการมา

ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2552 จนถึงปัจจุบัน (สกรีน ชุมทรัพย์, 2548) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ปกครอง และเพื่อสร้างโอกาสและขยายโอกาสทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และ ประชาชนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเป็นธรรม “การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ” ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญเพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อรัฐบาล การที่รัฐบาลประกาศใช้นั้น จะก่อให้เกิดการเรียนรู้จริงหรือไม่ รวมทั้งมีปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร และมีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไรในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ด้านโรงเรียนเอกชน ผู้ศึกษาวิจัยจึงสนใจศึกษาการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติตาม “นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ” ที่รัฐบาลประกาศใช้มีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ที่นำไปปฏิบัติในด้าน การให้ความสำคัญอย่างแท้จริงกับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสรรงบประมาณมากมายนำไปใช้เป็นอย่างไรมากเมื่อเทียบกับการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับ มีการดำเนินการและติดตามประเมินผลที่ผ่านมา โดยมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งของกรรมการสถานศึกษาและเครือข่ายผู้ปกครอง โดยคิดเห็นอย่างไรเมื่อนำไปปฏิบัติ ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลอย่างครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร โดยศึกษาวิเคราะห์กรณีการใช้หนังสือเรียนฟรี ว่าแต่ละปัจจัย ว่ามีอะไรที่เป็นอุปสรรค หรือไม่เป็นอุปสรรค ในแต่ละด้าน อีกทั้งมีปัจจัยที่สัมพันธ์ กับการสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอะไรบ้าง เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้รับไปพัฒนาใช้ประโยชน์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อการศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินการนานโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปสู่การปฏิบัติ ในจังหวัดขอนแก่น

2.2 ศึกษาปัญหาอุปสรรคในกานานโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านหนังสือเรียนฟรีไปปฏิบัติ ปฏิบัติ ในจังหวัดขอนแก่น

2.3 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาของสถานศึกษาในการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านหนังสือเรียนฟรีไปปฏิบัติ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ทำเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสำรวจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาศัยการสุ่มตัวอย่าง ตามความสะดวก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามที่จะใช้มีทั้งหมด 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ระดับการนำไปปฏิบัติและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : วิเคราะห์กรณีการใช้หนังสือเรียนฟรี 3) ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : วิเคราะห์กรณีการใช้หนังสือเรียนฟรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนประชากร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มี 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้บริหารโรงเรียน (2) ครูผู้สอน (3) ครูที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 ระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ 1) โรงเรียนมณีนุสรณ์ศึกษา 2) โรงเรียนพิมพ์ใจวิทย์ 3) โรงเรียนอ่าว

เกี่ยวกับวิทยาลัย 4) โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ 5) โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาบ้านน้อยสามเหลี่ยม
จำนวน 50 ชุด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม
สำเร็จรูปวิเคราะห์ทางสถิติได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเพื่อศึกษาการดำเนินการนำ
นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปสู่การปฏิบัติ:วิเคราะห์กรณี
การใช้หนังสือเรียนฟรี ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในกลุ่ม
ครูผู้สอนและครูประจำกลุ่มสาระฯ จำนวน 30 คน คิด
เป็นร้อยละ 60.0 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 37 คน
คิดเป็นร้อยละ 74.0 ส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ไม่เกิน
40 จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 มีระดับการศึกษา
ระดับปริญญาตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70

ผลการศึกษาเพื่อศึกษาการดำเนินการนำ
นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปสู่การปฏิบัติ:วิเคราะห์กรณี
การใช้หนังสือเรียนฟรี ด้านการบริหารจัดการต่อการนำ
นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ:วิเคราะห์กรณีการใช้
หนังสือเรียนฟรีภาพรวมส่วนใหญ่มีระดับการนำไป
ปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$) และมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการต่อ
การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ: วิเคราะห์กรณี
การใช้หนังสือเรียนฟรีในภาพรวมส่วนใหญ่ ระดับการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่าระดับการปฏิบัติ ข้อ 4 โรงเรียน
เตรียมการกำหนดแนวทาง และวิธีการให้เงินอุดหนุน
ด้านหนังสือเรียนฟรีแก่นักเรียนและผู้ปกครองมี
ค่าเฉลี่ยการบริหารจัดการมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$)

ด้านกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการ
ดำเนินงานด้านหนังสือเรียน ในภาพรวมส่วนใหญ่มี

ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$) และมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกระบวนการ
ดำเนินงานด้านหนังสือเรียนต่อการนำนโยบายเรียนฟรี
15 ปี ไปปฏิบัติ: วิเคราะห์กรณีการใช้หนังสือเรียนฟรี
ในภาพรวมส่วนใหญ่โดยมีความคิดเห็นต่อระดับการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) เมื่อพิจารณา
รายข้อพบว่าระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือจัดเงินค่า
หนังสือเรียนให้ผู้ปกครอง/นักเรียน 2 ครั้ง/ปี มีค่าเฉลี่ย
กระบวนการดำเนินงานระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$)

ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามการนำ
นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ:วิเคราะห์กรณีการใช้
หนังสือเรียนฟรี ในภาพรวมส่วนใหญ่มีระดับการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.49$) และผู้ตอบ
แบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้าน
การนำนโยบายไปปฏิบัติต่อการนำนโยบายเรียนฟรี 15
ปี ไปปฏิบัติ: วิเคราะห์กรณีการใช้หนังสือเรียนฟรี ใน
ภาพรวมส่วนใหญ่โดยมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อพบว่าระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ
โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย
โครงการเรียนฟรี 15 ปี และการอุดหนุนค่าหนังสือ
เรียน มีค่าเฉลี่ยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ระดับมาก
ที่สุด ($\bar{x} = 4.60$)

ด้านปัญหาและอุปสรรค พบว่า ผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรค
การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามการนำนโยบายเรียนฟรี 15
ปี ไปปฏิบัติ:วิเคราะห์กรณีการใช้หนังสือเรียนฟรี ได้แก่

1. การดำเนินการในส่วนของหนังสือเรียน สำนักพิมพ์ส่ง
หนังสือเรียนล่าช้าและไม่ตรงตามจำนวนที่สั่งซื้อ
2. หนังสือที่โรงเรียนต้องการไม่มี เนื่องจากยกเลิกการผลิต

3. หนังสือของบางสำนักพิมพ์ไม่ได้มาตรฐานทั้งเนื้อหา และคุณภาพ ควรมีการกำหนดให้เป็นไปในแบบเดียวกันเพื่อการวัดประเมินผล และมีข้อเสนอแนะ คือ

1. ควรเลือกสำนักพิมพ์ที่ได้มาตรฐานและหลากหลาย
2. สนับสนุนให้ครูที่มีผลงานวิชาการผ่านการประเมินแล้วสามารถนำเอกสารมาจัดพิมพ์เป็นหนังสือเรียนได้

5. อภิปรายผล

ด้านการบริหารจัดการต่อการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีไปปฏิบัติ :วิเคราะห์กรณีการให้หนังสือเรียนฟรีใน ภาพรวมส่วนใหญ่มีการนำปฏิบัติและพบว่าระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ โรงเรียนเตรียมการ กำหนดแนวทาง และวิธีการให้เงินอุดหนุนด้านหนังสือเรียนฟรีแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) การจัดทำนโยบายและแผนการจัดการศึกษา 2) ศึกษาค่าใช้จ่ายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี 3) เตรียมจัดทำโครงสร้างและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเตรียมการบริหารงาน 4) เร่งรัดเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณเพื่อจัดการศึกษา 5) การจัดทำแผนการรับนักเรียนและพัฒนาแนวทางการรับนักเรียน ซึ่งนำระดับการนำไปปฏิบัติของโรงเรียนนั้นมีการ เตรียมการ การทำแผนการดำเนินงาน แนวทางและวิธีการเพื่อให้สอดคล้องกับ กฎ ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

ด้านกระบวนการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการนำไปปฏิบัติ และทาง โรงเรียนจัดเงินค่าหนังสือเรียนให้ผู้ปกครอง/นักเรียน 2 ครั้ง/ปี เป็นการปฏิบัติที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานจัดการของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนเอกชน กระบวนการดำเนินงานจึงต่างต้องแข่งขัน และเน้นความมีคุณภาพ และมีมาตรฐาน เพื่อจะได้จัดสรรเรื่องค่าใช้จ่ายที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลก่อน หากยังมีปัญหาในด้านงบประมาณว่า โรงเรียนเอกชนควร

ได้เท่าไร และมองว่าผู้ปกครองที่มีฐานะควรจ่ายค่าเล่าเรียนให้ลูกหลาน โรงเรียนเอกชนจึงต้องสรุปข้อมูล เพราะมีกระบวนการดำเนินงานที่ ผู้ปกครองต้องการ สละสิทธิ์ค่าหนังสือเรียนฟรี ซึ่งรัฐควรมีมาตรการป้องกันและมารองรับหรือมีวิธีแก้ไขไม่มีปัญหาขึ้น กระบวนการดำเนินงานจะได้ โปร่งใส ตรวจสอบได้

ค่าหนังสือเรียน เป็นการดำเนินการที่โรงเรียนต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ การได้มาซึ่งหนังสือต้องมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องได้รับการพิจารณาจาก ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียนและ ชุมชน หนังสือเรียนจัดเป็นหนังสือพิมพ์เรียน เกิดปัญหากับนักเรียนที่ไม่สามารถจดบันทึกการเรียนรู้ ชิด เขียน ลงในหนังสือเรียน ทำให้เกิดปัญหาที่กระบวนการนำไปใช้ เพราะผู้ปกครองนักเรียนต้องจัดซื้อหนังสือเรียนอีกชุดให้แก่บุตรหลาน ทำให้เสียงบประมาณในส่วนนี้โดยใช้เหตุผลสำหรับโรงเรียนที่ได้ปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ และต้องมีการศึกษาระเบียบฯ แนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจน ให้โปร่งใส ตรวจสอบได้

ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติในภาพรวมส่วนใหญ่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยโรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายโครงการเรียนฟรี 15 ปี และการอุดหนุนค่าหนังสือเรียน ซึ่งผลการนำนโยบายไปใช้ทำให้นักเรียนในสังกัดกลุ่มโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ได้รับการสนับสนุนรายการหนังสือเรียนอย่างทั่วถึง นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนเนื่องจากได้รับการสนับสนุนหนังสือเรียน ผู้ปกครองได้แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายค่าหนังสือเรียนบางส่วน แต่ยังมีปัญหาความล่าช้า และมาตรฐานการดำเนินการด้านการตรวจสอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

6.บทสรุป

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1) ควรมีการกำหนดกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพที่ชัดเจน ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน สำหรับโรงเรียนเอกชน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติและยึดเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ถูกต้องตรงกันทั่วทั้งประเทศ

2) ด้านหนังสือเรียนฟรี ควรมีคณะกรรมการโรงเรียนดูแลอย่างถูกต้อง หนังสือที่เป็นของกระทรวง-ศึกษาธิการที่ต้องใช้ควรจัดให้กับทางโรงเรียน ไม่ต้องให้โรงเรียนสั่งซื้อ ทำให้เกิดความล่าช้า ควรเพิ่มงบประมาณซื้อหนังสือขึ้น เนื่องจากหนังสือมีการฉีกขาดและสูญหายจำนวนมาก ควรมีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดภาคเรียน โดยให้บริษัทหนังสือมาส่งก่อนเปิดภาคเรียน ถ้ามาส่งช้าต้องมีมาตรการปรับค่าเสียหาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาว่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านใดมีประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด
- 2) ควรศึกษาการติดตามประเมินผล การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน เพื่อนำมาเปรียบเทียบและ วิเคราะห์ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ที่น่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพไปปฏิบัติ ว่าเป็นอย่างไร

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.หวิม ชูเพ็ญ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและคอยชี้แนะในการศึกษา ขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว ลูกๆเพื่อนๆที่เป็นขวัญกำลังใจ คอยช่วยเหลือระหว่างทำการศึกษาด้วยดีตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยปกครองท้องถิ่นทุกท่าน ที่ให้ความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่งต่อการศึกษาในระดับปริญญาโท

8.เอกสารอ้างอิง

กิตติยา เอ็ฟฟานอส และ ศุภนิสา ทดลา (2555).รายงานการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการศึกษาตามนโยบายเรียนดี เรียนฟรี 15 ปี. กรุงเทพฯ : สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน.

สกนธ์ ชุมทัพ.(2548) .กลยุทธ์การนำนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2552). รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายเรียนดี เรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ ปีงบประมาณ 2552. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.). กระทรวงศึกษาธิการ.(2557) .แนวปฏิบัติในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ของสถานศึกษา 2557 . ค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2557 จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/>

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2551). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา. วันจันทร์ที่ 29 ธันวาคม 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.